

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/17/2021
Identifikačné číslo spisu:	1515218076
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1515218076.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore žalobcu: Mgr. K. M., správca konkurznej podstaty úpadcu DRAFT - OVA, a. s., so sídlom Nádražní 16/10, 737 01 Český Tešín, Česká republika, IČO: 47 673 630, so sídlom správcovskej kancelárie Jaklovecká 1249/18, Slezská Ostrava, 710 00 Ostrava, Česká republika, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o., so sídlom Nám. L. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 861 227, proti žalovanému: Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Mlynské Nivy 44/a, 825 11 Bratislava, IČO: 35 815 256, právne zastúpenému spoločnosťou Váľko & Volný, s. r. o., so sídlom Porubského 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 916 192, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 23Cb/355/2015, o obnovu konania a o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017, č. k. 3Cob/78/2017-438, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017, č. k. 3Cob/78/2017-438 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 20. septembra 2016, č. k. 23Cb/355/2015-290 a obsahovo nadväzujúce uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 15. novembra 2019, č. k. 23Cb/355/2015-883, z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. septembra 2016, č. k. 23Cb/355/2015-290, v prvom výroku žalobu na obnovu konania zamietol a druhým výrokom rozhodol, že žalovaný má nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou dňa 26. augusta 2015 domáhal, aby súd prvej inštancie povolil obnovu konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 1Zm/457/2010, ktoré je od počiatku vedené medzi žalobcom a žalovaným a týka sa žalobcovho nároku na zaplatenie zmenkovej sumy 400 000 000,- Kč spolu so 6 % úrokom od 2. novembra 2005 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 1 333 333,- Kč vyplývajúcej zo zmenky a náhrady trov konania. Súd prvej inštancie skúmal procesnú prípustnosť žaloby na obnovu konania a konštatoval, že rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) bol vyhlásený dňa 9. júna 2015,

právnemu zástupcovi žalobcu doručený 12. júna 2015, žaloba na obnovu konania bola podaná osobne oprávnenou osobou na súd prvej inštancie 26. augusta 2015, to znamená, že zákonná lehota na podanie stranou oprávnenou podať žalobu na obnovu konania bola dodržaná.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol chronologicky rozhodnutia súdov v pôvodnom konaní, a to rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V, ktorý vydal 17. februára 2006 zmenkový platobný rozkaz č. k. 2Zm/952/2005-107. Zmenkovým platobným rozkazom súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 400 000 000,- Kč spolu so 6 % úrokom od 2. novembra 2005 do zaplatenia, zmenkovej odmeny 1 333 333,- Kč a náhrady trov konania vo výške 3 783 150,- Sk (125 577,57 eur). Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote námietky. Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 21. mája 2007, sp. zn. 2Zm/952/2005 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu a zároveň zaviazal žalovaného na náhradu trov konania vo výške 7 699 731,- Sk. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, rozsudkom z 28. apríla 2009, sp. zn. 6CoZm/42/2007 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 85 196,25 eur. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dňa 10. júna 2009 na podnet žalovaného mimoriadne dovolanie (mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR z 9. júna 2009, č. k. VI/2 Pz 328/09-6). Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o mimoriadnom dovolaní uznesením z 12. mája 2010, sp. zn. 5MOBdo/4/2009 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 21. mája 2007, sp. zn. 2Zm/952/2005, ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2009, sp. zn. 6CoZm/42/2007 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dňa 6. septembra 2010 žalobca napadol uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2010, sp. zn. 5MOBdo/4/2009 na Ústavnom súde Slovenskej republiky ústavnou sťažnosťou podľa článku 127 Ústavy. Ústavný súd Slovenskej republiky dňa 19. januára 2012 odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Následne súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom z 29. októbra 2012, sp. zn. 1Zm/457/2010 zmenkový platobný rozkaz zrušil v celom rozsahu. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave v poradí druhým rozsudkom z 19. septembra 2013, sp. zn. 2CoZm/6/2013, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Dňa 9. júna 2015 bol vyhlásený rozsudok ESLP č. 72493/10 vo veci DRAFT-OVA, a. s. proti Slovenská republika, ktorým vyslovil, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania, a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaním primeraného finančného zadosťučinenia (10 000,- eur).

5. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na ust. § 397 písm. d/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) konštatoval, že žalobca v žalobe neprezentoval akékoľvek dôkazy, ktorými by preukázal dôvodnosť nároku, ktorý má záujem uplatňovať v konaní vo veci samej v prípade povolenia obnovy konania. Žaloba neobsahuje ani neuvádza žiadne skutočnosti, na základe ktorých by malo dôjsť k zmene právneho názoru vyjadreného v „druhých“ rozsudkoch. Nie je preto splnená základná náležitosť žaloby na obnovu konania, t. j. prezentácia, či špecifikácia dôkazov, na základe ktorých by malo byť v obnovenom konaní nové rozhodnutie pre žalobcu potenciálne priaznivejšie. Pre absenciu skutočností a dôkazov, týkajúcich sa strán a predmetu pôvodného konania, súd nemohol skonštatovať ani len pravdepodobnosť pre záver, či nové skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy môžu priviesť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo svojom rozsudku vyhlásenom 9. júna 2015 skonštatoval, že Slovenská republika porušila článok 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), ako aj článok 6 Dohovoru z dôvodu, že zrušením právoplatného a vykonateľného prvého rozsudku Okresného súdu Bratislava V a prvého rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo sťažujúcej spoločnosti žalobcu priznané právo na peňažné plnenie, boli porušené majetkové práva žalobcu. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na ust. § 397 písm. d/ C. s. p., ktorého znenie však jednoznačne predpokladá kumulatívne splnenie druhej podmienky v prípade porušenia základných ľudských práv strany a to, že závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaním spravodlivým zadosťučinením. Keďže je neprijateľné, aby vnútroštátny súd posudzoval primeranosť finančného zadosťučinenia poskytnutého ESLP, pokiaľ ESLP rozhodol o priznaní finančného

zadosťučinenia v akejkoľvek výške, nie je obnova prípustná s poukazom na skutočnosť, že žalobcovi zadosťučinenie ESLP priznané bolo. Vzhľadom na uvedené, striktne skúmajúc zákonné dôvody prípustnosti žaloby na obnovu konania, súd prvej inštancie žalobu na obnovu konania zamietol.

6. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom z 29. novembra 2017, č. k. 3Cob/78/2017-438 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C. s. p. a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a zároveň konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. mája 2016, č. k. I. ÚS 76/2016-29, ktorým bola povolená obnova konania vedeného pred ústavným súdom. Vyplýva z neho, že Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 8. decembra 2015 doručený návrh obchodnej spoločnosti na obnovu konania vo veci vedenej ústavným súdom. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením z 30. apríla 2012, sp. zn. 6MCdo/1/2011 v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zrušil právoplatný rozsudok Okresného súdu Košice II z 27. februára 2009, č. k. 24C/41/2008-136, ako aj potvrdzujúci právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 8. októbra 2009, sp. zn. 2Co/158/2009, ktorými bola zamietnutá žaloba mesta Košice ako žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam proti navrhovateľke ako žalovanej, a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Navrhovateľka využila prostriedok nápravy a 3. augusta 2012 doručila ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1, Listiny základných práv a slobôd (ďalej aj „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2012, ktorú ústavný súd v konaní viedol pod sp. zn. II. ÚS 421/2012. Uznesením z 11. októbra 2012, č. k. II. ÚS 421/2012-14 ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. Navrhovateľka sa po neúspešnom vyčerpaní prostriedkov nápravy, ktoré mala k dispozícii pred vnútroštátnymi orgánmi, domáhala ochrany svojho práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 Dohovoru pred ESLP, ktorý svojím rozsudkom z 9. júna 2015, č. 25132/13 právoplatným 9. septembra 2015 vyslovil porušenie čl. 6 Dohovoru Slovenskou republikou. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené skúmal, či v prípade navrhovateľky rozsudkom ESLP z 9. júna 2015, č. 25132/13 vznikla Slovenskej republike povinnosť (čl. 133 ústavy a § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde), resp. či z predmetného rozsudku ESLP vyplýva Slovenskej republike povinnosť (§ 75b ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ústavný súd zohľadnil, že podľa rozsudku ESLP z 9. júna 2015 k porušeniu čl. 6 Dohovoru Slovenskou republikou došlo kasačným uznesením Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2012 v spojení s uznesením ústavného súdu z 11. októbra 2012. V tejto súvislosti sa ústavný súd osobitne venoval vyhodnoteniu otázky, či dostupnosť a využitie tohto mimoriadneho opravného prostriedku navrhovateľkou nezakladá nedostatok právomoci ústavného súdu v súlade so zásadou subsidiarity právomoci ústavného súdu, teda či v okolnostiach danej veci je návrh na povolenie obnovy konania pred okresným súdom využitý navrhovateľkou takým individuálnym prostriedkom nápravy, ktorý má navrhovateľka garantovaný vnútroštátnym právnym poriadkom Slovenskej republiky pre účely skončenia porušenia konštatovaného ESLP, čo by nutne vylučovalo vznik povinnosti Slovenskej republiky zabezpečiť nápravu ESLP konštatovaného porušenia práv navrhovateľky povolením navrhovanej obnovy konania pred ústavným súdom. Súdne konanie vedené pred okresným súdom, obnovy ktorého sa navrhovateľka domáha, bolo ukončené rozhodnutiami v intenciách právnych záverov vyslovených v kasačnom uznesení najvyššieho súdu, pričom tieto závery všeobecných súdov boli одобrené nálezom ústavného súdu zo 16. septembra 2015, sp. zn. I. ÚS 154/2015, a to už potom, ako ESLP vyslovil porušenie práv navrhovateľky v príčinnej súvislosti s kasačným uznesením najvyššieho súdu z 30. apríla 2012 одобreným uznesením ústavného súdu z 11. októbra 2012, sp. zn. II. ÚS 421/2012. Ústavný súd v náleze zo 16. septembra 2015 zdôraznil, že „... rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva môže mať potencionálne (pri dodržaní právnych uzancií vychádzajúcich z čl. 133 ústavy a § 75 a nasl. zákona o ústavnom súde) svoj význam iba pre prípadne ďalšie súdne konanie (obnovu konania) pred ústavným súdom pri splnení zákonom predpísaných náležitostí, avšak nie už v

tomto konaní“. Ústavný súd preto konštatoval, že samotné vedenie konania o povolenie obnovy konania, vedeného všeobecnými súdmi po kasačnom uznesení najvyššieho súdu a prípadné obnovenie tohto konania môžu viesť len k opätovnému meritórnemu prerokovaniu veci navrhovateľky bez možnosti ovplyvniť existenciu, procesné dôsledky, a tým kasačný účinok rozhodnutia najvyššieho súdu vo vzťahu ku skoršiemu meritórnemu a právoplatnému rozhodnutiu v merite veci (rozsudku okresného súdu z 26. februára 2013, č. k. 18C/154/2012-260 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu z 13. novembra 2014, č. k. 2Co/253/2013-306). Objektívne nemôžu privodiť nápravu porušenia práv navrhovateľky, vyslovených rozsudkom ESLP z 9. júna 2015, keďže ESLP videl porušenie práva navrhovateľky práve v kasácii (zrušení) skoršieho právoplatného rozhodnutia vo veci navrhovateľky najvyšším súdom (v spojení s uznesením ústavného súdu z 11. októbra 2012) z iniciatívy generálneho prokurátora, na základe mimoriadneho dovolania. Ústavný súd preto uzavrel, že vzhľadom na osobitosti daného prípadu, dôvody rozsudku ESLP z 9. júna 2015, ako aj záver ústavného súdu v náleze zo 16. septembra 2015, aj napriek absencii výslovného príkazu opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu v odôvodnení rozsudku ESLP z 9. júna 2015, je v záujme poskytnutia materiálnej ochrany práv navrhovateľky nevyhnutné, aby ústavný súd opätovne preskúmal svoje skoršie rozhodnutie. Ústavný súd preto dospel k záveru, že v prerokovávanej veci z rozsudku ESLP z 9. júna 2015 vyplýva Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu, čím sú splnené podmienky na obnovu konania, preto obnovu konania v napadnutom konaní povolil.

8. Odvolací súd konštatoval, že v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 76/2016 je opísaný procesný stav konania, ktorý vykazuje totožné znaky aj v tejto prejednávanej veci. Tak isto bolo v právnej veci strán rozhodnuté súdmi prvej inštancie, odvolacím súdom, na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora boli predchádzajúce rozhodnutia zrušené, opätovne bolo súdom prvej inštancie rozhodnuté s opačným výsledkom a potvrdené odvolacím súdom, sťažnosť bola Ústavným súdom SR odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, ESLP konštatoval vo svojom rozsudku porušenie článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, ako aj článok 6 Dohovoru, pričom vyslovil možnosť nápravy porušených práv podaním návrhu na obnovu konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom ústavného súdu, ktorý je podrobne uvedený vyššie a podľa ktorého je možné nápravu porušených práv žalobcu a želaný stav dosiahnuť len návrhom na obnovu konania a vzhľadom na kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu musí návrh na obnovu konania smerovať voči konaniu na ústavnom súde vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 35/2012 a nie na súd prvej inštancie.

9. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 C. s. p. Úspešnému žalovanému odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie (č. l. 448 - 585), ktorého prípustnosť vyvodil z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli riešené.

11. Žalobca v prvej časti dovolania zhrnul svoju základnú argumentáciu a v tejto časti uviedol, že ust. § 228 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku účinné do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“), ako aj ust. § 397 písm. d/ C. s. p. účinné od 1. júla 2016 pripúšťajú obnovu konania pred vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky. Na povolenie obnovy konania podľa citovaných ustanovení postačuje splnenie len dvoch podmienok. Prvá podmienka spočíva v tom, že Európsky súd pre ľudské práva konštatuje porušenie základných ľudských práv a slobôd strany rozhodnutím alebo postupom súdu. Druhá podmienka spočíva v tom, že závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením. Presne táto situácia nastala u žalobcu. Žalobca podal sťažnosť proti Slovenskej republike pred ESLP, ktorého výsledkom bolo konštatovanie o porušení jeho práva na pokojné užívanie majetku a práva na spravodlivé súdne konanie. Mal za to, že v súlade s ust. § 222 ods. 1 O. s. p. spĺňal obe stanovené podmienky, a preto sa domáhal obnovy konania pred vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky. Vychádzal pritom zo znenia odsekov 96 až 97 rozsudku ESLP. Žalobcom

podaný návrh na obnovu konania bol však zamietnutý súdom prvej inštancie. K dôvodom zamietnutia, ako ich špecifikoval v napadnutom rozsudku prvoinštančný súd žalobca uviedol, že prvý dôvod spočíval v tom, že žalobca „neprezentoval akékoľvek dôkazy“ a „neuviedol žiadne skutočnosti odôvodňujúce obnovu konania“ a druhý dôvod spočíval v tom, že žalobcovi „zadosťučinenie priznané bolo“. Podľa žalobcu je prvý argument v rozpore s odsekom 96 a 97 rozsudku ESLP a s ust. § 228 písm. d/ O. s. p. (§ 387 písm. d/ C. s. p.), nakoľko na povolenie obnovy konania postačuje predloženie rozhodnutia ESLP konštatujúceho porušenie práva žalobcu bez toho, aby bolo potrebné predkladať ďalšie nové dôkazy a skutočnosti. Druhý argument je podľa názoru žalobcu v priamom rozpore so znením čl. 41 Dohovoru, zamietavým výrokom rozsudku ESLP ohľadom majetkovej ujmy ako súčasti spravodlivého zadosťučinenia a s ust. § 228 ods. 1 písm. d/ O. s. p, ako aj s ust. § 397 písm. d/ C. s. p. Súd prvej inštancie vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, že prípustnosť obnovy konania nie je daná iba vtedy, ak je priznané spravodlivé zadosťučinenie spôsobilé odstrániť závažné dôsledky porušenia práv žalobcu. Krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie napriek jeho zjavnej nezákonnosti. Napriek formálne deklarovanému súhlasu krajského súdu so závermi súdu prvej inštancie, odvolací súd založil svoje potvrdzujúce rozhodnutie na jedinom dôvode. Odvolací súd použil prekvapivý nový argument spočívajúci v tom, že žalobca sa mal správne domáhať obnovy konania pred ústavným súdom proti uzneseniu ústavného súdu. Podľa žalobcu tento názor odvolacieho súdu priamo odporuje zneniu čl. 133 ústavy a ust. § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktoré na obnovu konania pred ústavným súdom vyžadujú jediný predpoklad, ktorým je zistenie, že z rozhodnutia ESLP (alebo iného orgánu medzinárodnej organizácie) vyplýva pre Slovenskú republiku povinnosť preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu. Prezentovaný záver odvolacieho súdu o obnove konania pred ústavným súdom je v príkrom rozpore so znením rozsudku ESLP, ktorý odkazuje na možnosť obnovy konania pred všeobecným súdom, keďže primárnym porušovateľom bol najvyšší súd. Odvolací súd týmto paradoxne poprel všetky dôvody zamietnutia návrhu na obnovu konania uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie. Kým súd prvej inštancie mal za to, že žalobca sa síce správne domáhal povolenia obnovy konania voči uzneseniu najvyššieho súdu na súde prvej inštancie, ale podmienky na povolenie obnovy neboli splnené, odvolací súd mal za to, že žalobca sa mal správne domáhať povolenia obnovy konania voči uzneseniu ústavného súdu na ústavnom súde. Vyššie uvedenými rozhodnutiami súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd podľa názoru dovolateľa poprel závery rozsudku ESLP a zároveň porušili základné práva dovolateľa označené v tejto sťažnosti. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dovolateľ identifikoval tri právne otázky relevantné pre toto konanie, ktoré podľa jeho názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Konkrétne má dovolateľ za to, že by dovolací súd mal zaujať stanovisko k nasledujúcim právnym otázkam (cit.):

1. „Pokiaľ ESLP dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím všeobecného súdu boli porušené dve základné práva, konkrétne právo na spravodlivé súdne konanie aj právo na pokojné užívanie majetku, pričom v prípade porušenia práva na spravodlivé súdne konanie prizná sťažovateľovi zanedbateľnú nemajetkovú ujmu a v prípade porušenia práva na pokojné užívanie majetku veľmi významnej hodnoty výslovne odkáže sťažovateľa na obnovu vnútroštátneho konania podľa 228 ods. 1 písm. d) O.s.p., predstavuje taký rozsudok ESLP sám o sebe dôvod na obnovu konania podľa 228 ods.1 písm. d) O.s.p. (po 01. 07. 2016 ust. § 397 písm. d) C.s.p.)?“
2. „Pokiaľ z rozsudku ESLP vyplýva, že primárnym porušiteľom Dohovoru je všeobecný súd, a ESLP výslovne odkáže sťažovateľa na obnovu vnútroštátneho konania pred všeobecnými súdmi podľa 228 ods. 1 písm. d) O.s.p. (po 01. 07. 2016 ust. § 397 písm. d) C.s.p.), môže sa sťažovateľ domáhať obnovy konania pred všeobecnými súdmi a/alebo pred Ústavným súdom?“
3. „Je postup všeobecného súdu, ktorý vo svojom rozhodnutí odpovie na prvú otázku záporne, a v nadväznosti na druhú otázku konštatuje, že sťažovateľ sa mal domáhať obnovy konania pred Ústavným súdom, v súlade s právom sťažovateľa na pokojné užívanie majetku (čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru) s právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru)?“

12. Dovolateľ napokon namietal arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v súlade s ust. § 220 C.s.p. Podľa názoru dovolateľa odôvodnenie rozsudku porušuje zásady právnej istoty a práva na spravodlivý proces dovolateľa a de facto teda znemožňuje strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok

odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný (č. l. 598 - 616), ktorý sa v celom rozsahu stotožnil so závermi uvedenými v rozsudku odvolacieho súdu, ako aj v rozsudku prvoinštančného súdu, a preto navrhol dovolanie ako nedôvodné v celom rozsahu zamietnuť, resp. ako neprípustné odmietnuť.

14. Po podaní dovolania Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o. Bratislava, ako právny zástupca žalobcu, podaním doručeným dovolaciemu súdu dňa 29. októbra 2018 požiadala dovolací súd o zmenu účastníka konania na strane žalobcu DRAFT - OVA, a. s. na spoločnosť HEARSAY, a. s., Ovocný trh 573/12, Staré Město, Praha, Česká republika, s odôvodnením, že po začatí dovolacieho konania zmenka bola indosovaná nepretržitým radom indosamentov až na uvedenú spoločnosť. K návrhu pripojil fotokópiu zmenky s vyznačením indosamentov na rube zmenky a odovzdávajúcimi protokolmi potvrdzujúcimi prevzatie zmenky od pôvodného majiteľa, novým majiteľom.

15. Ďalej zástupca žalobcu doručil do spisu uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2018, č. k. III. ÚS 364/2018-77, ktorým bola sťažnosť spoločnosti DRAFT - OVA, a. s., odmietnutá.

16. Mgr. K. M., insolvenčný správca úpadcu (žalobcu) DRAFT - OVA, a. s., so sídlom U Jaktařské brány 156/8, Opava, podaním z 25. januára 2019 oznámil dovolaciemu súdu, že uznesením Krajského súdu v Ostrave z 31. augusta 2018, sp. zn. KSOS 22 INS 3067/2013 bol zistený úpadok žalobcu a na jeho majetok bol vyhlásený konkurz, za insolvenčného správcu bol ustanovený Ing. N. T., so sídlom W.. Uznesením Krajského súdu v Ostrave zo dňa 14. decembra 2018, sp. zn. KSOS 22 INS 3067/2013-B45 bol z funkcie insolvenčného správcu odvolaný Ing. N. T. a do funkcie bol ustanovený Ing. I. S., so sídlom T.. Uznesením Krajského súdu v Ostrave z 3. januára 2019, sp. zn. KSOS 22 INS 3067/2013-B50 bol z funkcie odvolaný Ing. I. S. a do funkcie bol ustanovený Mgr. K. M.. Uvedené skutočnosti doložil fotokópiami uznesení Krajského súdu v Ostrave. Ďalej poukázal na ust. § 252 ods. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčného zákona, podľa ktorého vyhlásením konkurzu zanikajú všetky jednostranné právne úkony dlžníka, ktoré sa týkajú majetkovej podstaty, predovšetkým jeho príkazy, poverenia a plné moci vč. prokúry, ak nie je stanovené inak.

17. Podaním z 20. marca 2019 na výzvu dovolacieho súdu insolvenčný správca úpadcu DRAFT-OVA, a. s. - Mgr. K. M. oznámil dovolaciemu súdu, že on, ako aj jeho predchodca požiadali právneho zástupcu Advokátsku kanceláriu JUDr. Radomír Bžán, s. r. o., Bratislava o poskytnutie potrebnej súčinnosti a informácie, kancelária však obom odpovedala, že kompletný materiál odovzdala oprávnenej osobe s tým, že na ostatné otázky odmieta odpovedať. Za tejto situácie preto nesúhlasí s návrhom na zmenu účastníka konania a navrhuje, aby tomuto návrhu Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovel. Svoje nesúhlasné stanovisko zopakoval aj v podaní z 29. apríla 2019.

18. Dovolací súd (vtedy v konaní vedenom pod sp. zn. 5Obdo/75/2018) skôr, než pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalobcu a než skúmal, či je dovolanie odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, zaoberal sa návrhmi na zmenu žalobcu, predloženými v dovolacom konaní Advokátskou kanceláriou JUDr. Radomír Bžán, s. r. o.. Uvedenej advokátskej kancelárii však vyhlásením konkurzu na majetok žalobcu (uznesením Krajského súdu v Ostrave z 31. augusta 2018) plná moc na zastupovanie žalobcu v dovolacom konaní zanikla a insolvenčný správca úpadcu jej plnú moc neudelil, tzn. Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o. stratila oprávnenie v dovolacom konaní zastupovať žalobcu, teda aj predkladať návrhy na zmenu žalobcu na spoločnosť HEARSAY, a. s. Subjektom disponujúcim procesnou aktivitou pri zmene strán je v danom prípade výlučne insolvenčný správca úpadcu DRAFT-OVA, a. s., Mgr. K. M., ktorý vyslovil nesúhlas, preto dovolací súd nerozhodol o návrhu podanom nelegitimovanou osobou, čo malo za následok, že nedošlo k procesnému nástupníctvu.

19. Následne dovolací súd uznesením z 11. júna 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2018 dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. b/ C. s. p., čo odôvodnil tým, že z fotokópie vlastnej zmenky bez protestu

(doloženej do spisu spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o. spolu s návrhom na zmenu žalobcu), vystavenej Slovenským plynárenským priemyslom, š. p., Bratislava na sumu 400 000 000,- Kč vyplýva, že po podaní dovolania došlo k vydaniu nepretržitého radu indosamentov. Najprv bola zmenka indosovaná na rad Pavla Vaňátka a odovzdaná mu bola 9. mája 2018. Následne bola indosovaná na rad VENE INVEST, C.a. Rif j 29706788-4, Venezuela a odovzdaná dňa 14. mája 2018, následne bola indosovaná na rad JUDr. T. L., súčasne došlo aj k odovzdaniu zmenky dňa 18. júla 2018 a napokon JUDr. T. L. indosoval zmenku na spoločnosť HEARSAY, a. s., Ovocný trh 573/12, Praha a odovzdal ju dňa 9. augusta 2018. Protokoly o odovzdaní a prevzatí zmenky sú overené notárom JUDr. Tomášom Trelloom, Bratislava.

20. Podľa ust. § 16 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový, o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak je posledný z nich blankoindosament. V zmysle citovaného ustanovenia nepretržitým radom indosamentov mali byť na spoločnosť HEARSAY, a. s. prevedené všetky práva zo zmenky a táto spoločnosť sa mala stať pravým vlastníkom zmenky. Vyplýva to aj z podania Advokátskej kancelárie JUDr. Jaromír Bžán, s. r. o., z 26. októbra 2018, označeného ako návrh na zmenu subjektu v spore sp. zn. 5Obdo/75/2018.

21. Dovolací súd mal za to, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok a možno ňou napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, pričom subjekt legitimovaný na jej uplatnenie je v zmysle ust. § 400 C. s. p. strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Prípadne prichádza do úvahy aj procesný nástupca strany, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. V danom prípade v priebehu dovolacieho konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, avšak žalobca nenavrhol, resp. nesúhlasil, aby na jeho miesto vstúpila spoločnosť HEARSAY, a. s. Preto v zmysle ust. § 80 C. s. p. nedošlo k procesnému nástupníctvu a nastala situácia, že v čase rozhodovania dovolacieho súdu žalobca stratil vecnú legitimáciu, t. j. disponovať predmetom konania z hľadiska hmotného práva vo vzťahu k obnovovanému konaniu.

22. Ústavný súd SR, na základe ústavnej sťažnosti dovolateľa podľa Čl. 127 Ústavy SR, nálezom zo 16. júna 2021, č. k. II. ÚS 94/2021-124 skonštatoval, že predmetným uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a predmetné uznesenie zrušil a vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie; čo odôvodnil tým, že vyhlásením konkurzu na majetok dovolateľa došlo ex lege k procesnému nástupníctvu a sporovou stranou sa namiesto pôvodného dovolateľa stal správca konkurznej podstaty dovolateľa. Vzhľadom na nesúhlas správcu s návrhom právneho zástupcu dovolateľa na zmenu strany sporu (učiným, ako už bolo uvedené, po vyhlásení konkurzu) najvyšší súd správne na tento návrh neprihliadol. Z hmotnoprávneho obsahu predmetného návrhu (indosácia žalovanej zmenky) však najvyšší súd spätne vyvodil nesprávne závery v procesnoprávnej rovine. Je potrebné konštatovať, že sťažovateľ správne identifikoval pochybenie najvyššieho súdu, spočívajúce v zámene inštitútu vecnej legitimácie sporovej strany a procesnej legitimácie na podanie dovolania, v dôsledku čoho došlo nesprávne k odmietnutiu dovolania ako podaného neoprávnenou osobou [§ 447 písm. b/ C. s. p.] (bod 23 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Aplikácia predmetného ustanovenia prichádza do úvahy vtedy, ak dovolanie podá osoba, ktorú nemožno považovať za osobu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané. Za takú možno predovšetkým považovať osobu, ktorá nebola stranou sporu v odvolacom konaní, nie však osobu, ktorá stranou sporu bola a v neprospech ktorej bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané, bez ohľadu na to, či pred podaním dovolania alebo (dokonca) v priebehu dovolacieho konania táto osoba stratila vecnú legitimáciu na ďalšie vedenie sporu. Ústavný súd nespochybňuje záver najvyššieho súdu o tom, že došlo k strate aktívnej vecnej legitimácie v priebehu dovolacieho konania, avšak táto skutočnosť neodôvodňovala postup podľa § 447 písm. b/ C. s. p. Najvyšší súd z dôvodu nesprávnej aplikácie označeného ustanovenia Civilného sporového poriadku vecne nepreskúmal dôvody dovolania podaného procesne legitimovanou osobou. Argumentáciu najvyššieho súdu, ako aj argumentáciu zúčastnenej osoby spočívajúcu v tom, že aj tak by došlo k zamietnutiu dovolania, nemožno akceptovať. V právnom štáte nie je prípustné, aby všeobecný súd procesne odmietol opravný prostriedok bez jeho meritórneho posúdenia z dôvodov, ktoré nemôžu

obstáť s argumentáciou, že opravný prostriedok by v prípade meritórneho posúdenia bol aj tak vyhodnotený ako nedôvodný. Z uvedeného dôvodu ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením došlo k neprípustnému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nesprávnou aplikáciou procesného predpisu.

23. Súčasne v predmetnom náleze Ústavný súd SR ako obiter dictum vyslovil právny názor, cit. bod 36: „Nad rámec už uvedeného dáva ústavný súd všeobecným súdom do pozornosti, že (vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu) je podľa jeho názoru zjednanie nápravy porušenia práv právneho predchodcu sťažovateľa na vnútroštátnej úrovni povinnosťou všeobecných súdov, nie ústavného súdu. V čase, keď EŠLP vyslovil porušenie práv právneho predchodcu sťažovateľa najvyšším súdom (9. júna 2015), už bola vec opätovne právoplatne meritórne rozhodnutá („druhý“ rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 25. októbra 2013). Preto by obnovením konania pred ústavným súdom (a dokonca ani prípadným zrušením kasačného rozhodnutia najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora) nebola - z dôvodu existencie „nových“ právoplatných rozhodnutí súdov prvej a druhej inštancie - anticipovaná náprava porušených práv dosiahnuteľná. Náprava porušených práv prichádza do úvahy len povolením obnovy konania pred okresným súdom (za splnenia zákonných predpokladov jej povolenia), ktorý by vec opätovne prejednal, pričom v konaní po povolení obnovy by okresný súd (v dôsledku rozsudku EŠLP) nebol viazaný právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveným v skoršom kasačnom rozhodnutí.“

24. Po zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2018 ústavným súdom a vrátení veci dovolaciemu súdu na ďalšie konanie strany doručili podania:

25. Žalovaný vo vyjadrení z 22. septembra 2021 v zásade zopakoval svoj postoj v spore, odkázal na svoje vyjadrenie k dovolaniu (resp. vyjadrenie z 13. júla 2018) upriamil pozornosť dovolacieho súdu na záver ÚS o strate dovolacej legitímácie a zároveň uviedol, že zaoberať sa právnym názorom predostretým v náleze ÚS (bod 23. - pozn. dovolací súd) sa možno len za predpokladu, že je daná prípustnosť dovolania.

26. Žalobca vo vyjadrení z 18. februára 2022 vzal návrh z 26. októbra 2018 na zmenu subjektu, ktorý podala ešte Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o. ako právny zástupca spoločnosť DRAFT-OVA, a. s., späť a dôvodil, že aktívna vecná legitímácia správcu vyplýva zo skutočnosti, že predmetná zmenka bola zapísaná do konkurznej podstaty spoločnosti DRAFT-OVA, a. s.

27. Citované podania boli zhodne dňa 4. marca 2022 doručené protistranám na vedomie, v nadväznosti na čo strany doručili ďalšie podania:

28. Žalobca vo vyjadrení z 1. apríla 2022 uviedol, že žalovaným namietaná strata aktívnej vecnej legitímácie je vzhľadom na procesný vývoj sporu viac irelevantná a zaoberal sa významom nálezu Ústavného súdu SR zo 16. júna 2021 č. k. II. ÚS 94/2021-124, pričom dedukoval, že ústavný súd zahrnul do nálezu právny názor v časti obiter dictum z dôvodu, aby predišiel ďalšiemu nesprávnemu právnemu posúdeniu zo strany všeobecných súdov (a tým aj ďalšej ústavnej sťažnosti podanej v tejto veci) tým, že im dal najavo nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom sú rozhodnutia všeobecných súdov v tejto veci založené. V pokračovaní vyjadrenia žalobca zopakoval svoj postoj v spore, čo do prípustnosti dovolania.

29. Žalovaný vo vyjadrení zo 4. apríla 2022 rozsiahlo argumentoval k otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, pričom zdôraznil, že o. i. z dôvodu neprípustnosti dovolania a straty aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v priebehu dovolacieho konania by prípadné posúdenie napadnutých právnych záverov odvolacieho súdu bolo nielen nadbytočné, ale by malo za následok aj procesne neprípustný dovolací prieskum.

30. Žalobca vo vyjadrení z 5. augusta 2022 uviedol, že 28. júna 2022 došlo k uzatvoreniu dohody o urovnaní medzi správcou (dovolateľom) a spoločnosťou OB SERVIS s.r.o. (so sídlom U Kožovy hory

2790, Kročehlavy, 272 01 Kladno, Česká republika, IČO: 266 92 775), ktorá bola schválená Krajským súdom v Ostrave, ako insolvenčným súdom, uznesením z 13. júla 2022, sp. zn. KSOS 22 INS 3067/2013-B151. Výsledkom Dohody o urovnaní je, že predmetná zmenka je nielenže zapísaná v majetkovej podstate úpadcu (DRAFT - OVA a.s.), ale táto je aj jej výlučným vlastníkom bez toho, aby bolo toto vlastnícke právo akokoľvek spochybnené. Správca (dovolateľ) má zmenku vo fyzickej držbe. K vyjadreniu doložil rovnopis predmetného uznesenia a fotokópiu zmenky v jej aktuálnej podobe.

31. Žalovaný vo vyjadrení z 30. septembra 2022 označenom ako „Ťažiskové a sumarizujúce vyjadrenie“ v zásade zopakoval svoju argumentáciu a postoj v dovolacom konaní a zdôraznil, že namieta aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, namietal nedostatočné vymedzenie dovolacieho dôvodu v zmysle požiadavky § 432 ods. 2 C. s. p. a napadnutý rozsudok považoval za riadne odôvodnený. Uzavrel, že nesprávny procesný postup dovolacieho súdu pri vydávaní predchádzajúceho rozhodnutia (uznesenie z 11. júna 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2018 - pozn. dovolací súd) nemôže byť na jeho ujmu.

32. Všetky podania citované v bodoch 28. - 31. boli doručené protistrane na vedomie.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

34. Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že v podanom mimoriadnom opravnom prostriedku tento namietal nesprávne právne posúdenie naplnenia znakov dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. d/ C. s. p., pričom argumentoval tým, že pre rozhodnutie o žalobe na obnovu konania (§ 414 C. s. p.) relevantná právna otázka, vymedzená v bode 11., v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ nebola riešená, čím zakladal prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

35. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

36. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

37. Posúdenie, či v žalobe na obnovu konania uvádzané skutočnosti napĺňajú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 397 C. s. p., je v konaní o žalobe na obnovu konania právnym posúdením veci (primerane uznesenie Najvyššieho súdu SR z 3. augusta 2011, sp. zn. 6Cdo/80/2011, R 54/2012).

38. Vzhľadom na to, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ otázka posudzovania dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. d/ C. s. p. v žiadnom relevantnom kontexte riešená nebola, možno uzavrieť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, čím je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (a contrario § 422 C. s. p.).

39. V zmysle ust. § 397 písm. d/ C. s. p. je prípustná žaloba na obnovu konania proti právoplatnému

rozsudku, ak Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody strany a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením.

40. Z citovaného ust. § 397 písm. d/ C. s. p. (bod 39.) vyplýva, že pre posúdenie prípustnosti žaloby na obnovu konania, ktoré posúdenie (a contrario § 413 ods. 1 C. s. p.) konzumuje aj posúdenie jej dôvodnosti (§ 414 C. s. p.), je potrebné skúmať kumulatívne splnenie podmienok prípustnosti žaloby na obnovu konania, a to jednak či Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody strany a zároveň, či závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením. Ust. § 397 písm. d/ C. s. p. v zásade nepočíta s možnosťou (resp. povinnosťou) súdu konajúceho o žalobe na obnovu konania skúmať možnosť priaznivejšieho rozhodnutia vo veci (ako tomu je pri dôvode obnovy konania podľa ust. § 397 písm. a/ C. s. p.).

41. Otázka splnenia prvej podmienky obnovy konania (rozhodnutie ESĽP o porušení ľudských práv alebo slobôd) v konaní v zásade nebola sporná, keď Európsky súd pre ľudské práva vo svojom rozsudku vyhlásenom 9. júna 2015 skonštatoval, že Slovenská republika porušila článok 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, ako aj článok 6 Dohovoru z dôvodu, že zrušením právoplatného a vykonateľného prvého rozsudku Okresného súdu Bratislava V a prvého rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo sťažujúcej spoločnosti žalobcu priznané právo na peňažné plnenie, boli porušené majetkové práva žalobcu. K uvedenému záveru dospel aj súd prvej inštancie (bod 43. rozsudku súdu prvej inštancie).

42. Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky, a to, že závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením, dovolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie (bod 45. rozsudku súdu prvej inštancie) má za to, že je úlohou súdu konajúceho o žalobe na obnovu konania splnenie tejto negatívnej podmienky skúmať. Tu dovolací súd uvádza, že otázka posúdenia, či závažné dôsledky tohto porušenia boli odstránené priznaným spravodlivým zadosťučinením, je otázkou náležite zisteného skutkového stavu - posúdenie uplatňovaného nároku (jeho charakter a výška), výsledok sporu, výška priznaného primeraného zadosťučinenia a eventuálne odôvodnenie priznanej výšky; a jeho právneho posúdenia (primerane bod 37.). Účel primeraného zadosťučinenia v danom prípade plní funkciu satisfakcie za porušenie práva, nie je nutne náhradou za eventúalnu majetkovú škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nezákonným postupom. O odstránení závažných dôsledkov tohto porušenia priznaným spravodlivým zadosťučinením by bolo možné uvažovať v prípade satisfakčných žalôb (k predmetu satisfakčných sporov viď bližšie rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. januára 2011 sp. zn. 1Cdo/113/2009), kedy by výška primeraného zadosťučinenia skonsumovala aj prípadný zásah do osobnostných práv, avšak nie v prípade majetkových sporov, navyše v prípade, keď priznané finančné zadosťučinenie (10 000,- eur) nedosahuje ani len 0,1 % hodnoty predmetu sporu.

43. Vzhľadom na doslovnú citáciu relevantného zákonného ustanovenia v bode 39. a závery obsiahnuté v bode 40., v nadväznosti na prvú žalobcom nastolenú dovoláciu (všeobecnú) otázku, či (cit.) pokiaľ ESĽP dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím všeobecného súdu boli porušené dve základné práva, konkrétne právo na spravodlivé súdne konanie aj právo na pokojné užívanie majetku, pričom v prípade porušenia práva na spravodlivé súdne konanie prizná sťažovateľovi zanedbateľnú nemajetkovú ujmu a v prípade porušenia práva na pokojné užívanie majetku veľmi významnej hodnoty výslovne odkáže sťažovateľa na obnovu vnútroštátneho konania podľa § 228 ods. 1 písm. d/ O. s. p., predstavuje taký rozsudok ESĽP sám o sebe dôvod na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (po 01. 07. 2016 ust. § 397 písm. d/ C. s. p.); možno uzavrieť, že kumulatívne splnenie podmienok ust. § 397 písm. d/ C. s. p. (bod 39.) samé o sebe zakladá dôvod na obnovu konania podľa citovaného ustanovenia. Odkaz ESĽP (bod 97. rozsudku ESĽP) na možnosť obnovy pred vnútroštátnym súdom sa vzťahuje k nároku žalobcu na náhradu majetkovej škody, ktorá škoda je totožná s predmetom sporu, pričom ESĽP považoval obnovu konania za vhodnejší spôsob nápravy (oproti vlastnému posudzovaniu kumulatívneho splnenia predpokladov pre vznik majetkovej škody).

44. Pokiaľ ide o krajským súdom aplikované uznesenie ústavného súdu z 11. mája 2016, č. k. I. ÚS 76/2016-29, kde, cit.: Ústavný súd preto konštatuje, že samotné vedenie konania o povolenie obnovy konania vedeného všeobecnými súdmi po kasačnom uznesení najvyššieho súdu a prípadné obnovenie tohto konania môžu viesť len k opätovnému meritórnemu prerokovaniu veci navrhovateľky bez možnosti ovplyvniť existenciu, procesné dôsledky, a tým kasačný účinok rozhodnutia najvyššieho súdu vo vzťahu ku skoršiemu meritórnemu a právoplatnému rozhodnutiu v merite veci (rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 154/2012-260 z 26. februára 2013 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 2Co/253/2013-306 z 13. novembra 2014). Objektívne nemôžu privodiť nápravu porušenia práv navrhovateľky vyslovených rozsudkom ESLP z 9. júna 2015, keďže ESLP videl porušenie práva navrhovateľky práve v kasácii (zrušení) skoršieho právoplatného rozhodnutia vo veci navrhovateľky najvyšším súdom (v spojení s uznesením ústavného súdu z 11. októbra 2012) z iniciatívy generálneho prokurátora na základe mimoriadneho dovolania. Ústavný súd preto uzatvára, že vzhľadom na osobitosti daného prípadu, dôvody rozsudku ESLP z 9. júna 2015, ako aj záver ústavného súdu v náleze zo 16. septembra 2015, aj napriek absencii výslovného príkazu opätovného preskúmania napadnutého rozhodnutia ústavného súdu v odôvodnení rozsudku ESLP z 9. júna 2015 je v záujme poskytnutia materiálnej ochrany práv navrhovateľky nevyhnutné, aby ústavný súd opätovne preskúmal svoje skoršie rozhodnutie. Ústavný súd preto dospel k záveru, že v prerokováanej veci z rozsudku ESLP z 9. júna 2015 vyplýva Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu, čím sú splnené podmienky na obnovu konania, preto obnovu konania v napadnutom konaní povolil; dovolací súd tento vyslovený názor na prejednávanú vec nemohol aplikovať. V prvom rade je potrebné poukázať, že dovolateľ sa v predmetnej veci obnovy konania pred ústavným súdom (IV. ÚS 35/2012) domáhal, avšak ústavný súd uznesením z 13. marca 2018, č. k. III. ÚS 97/2018-13 návrh na obnovu konania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 35/2012 odmietol podľa § 75b zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený, keďže z rozsudku ESLP nevyplýva povinnosť preskúmania napadnutého uznesenia ústavného súdu ústavným súdom. Vzhľadom na uvedené potom citované rozhodnutia ústavného súdu (z 11. mája 2016 č. k. I. ÚS 76/2016-29 a z 13. marca 2018, č. k. III. ÚS 97/2018-13) popri sebe neobstoja, nakoľko navzájom vylučujú poskytnutie súdnej ochrany v konaní pred ESLP úspešnému sťažovateľovi. Rozhodovanie o prípustnosti žaloby na obnovu konania podľa § 397 písm. d/ C. s. p. navyše nie je podmienené zrušením eventuálneho rozhodnutia ústavného súdu o súvisiacej sťažnosti. Dovolací súd v uvedenom kontexte zdôrazňuje, že úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov spočíva v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom civilného sporového konania, a nie vo vytváraní procesných prekážok uplatňovania alebo bránenia práva.

45. Vzhľadom na závery obsiahnuté v bode 44., v kontexte záverov obsiahnutých v bode 43., potom v nadväznosti na druhú žalobcom nastolenú dovolaciu otázku, či (cit.) pokiaľ z rozsudku ESLP vyplýva, že primárnym porušiteľom Dohovoru je všeobecný súd a ESLP výslovne odkáže sťažovateľa na obnovu vnútroštátneho konania pred všeobecnými súdmi podľa 228 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (po 01. 07. 2016 ust. § 397 písm. d/ C. s. p.), môže sa sťažovateľ domáhať obnovy konania pred všeobecnými súdmi a/alebo pred Ústavným súdom; možno uzavrieť, že podmienky prípustnosti žaloby na obnovu konania podľa ust. § 397 písm. d/ C. s. p. spočívajú (bez ďalšieho) v kumulatívnom splnení predpokladov tam uvedených (primerane body 39. - 43.). Pokiaľ ide o otázku prípustnosti obnovy konania pred ústavným súdom, dovolací súd nemá oprávnenie posudzovať predpoklady prípustnosti a dôvodnosti obnovy konania pred ústavným súdom (§ 214 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov). V kontexte záverov nálezu ústavného súdu zo 16. júna 2021, č. k. II. ÚS 94/2021-124 (jeho bod 23.) však možno dedukovať, že aj ústavný súd považuje obnovu konania pred všeobecným súdom za vhodný spôsob nápravy.

46. K tretej dovolateľom nastolenej (podmienenej) otázke, či (cit.) je postup všeobecného súdu, ktorý vo svojom rozhodnutí odpovie na prvú otázku záporne, a v nadväznosti na druhú otázku konštatuje, že sťažovateľ sa mal domáhať obnovy konania pred Ústavným súdom, v súlade s právom sťažovateľa na pokojné užívanie majetku (čl. 1 Dodatočného protokolu č. 1 k Dohovoru) s právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru)?; najvyšší súd uzatvára, že táto otázka, vzhľadom na vyššie uvedené závery (body 43. - 45.), je pre posúdenie sporu irelevantná, a preto sa ňou z dôvodu

hospodárnosti nebude zaoberať.

47. Pokiaľ ide o otázku opcie priaznivejšieho výsledku pre žalobcu, hoc táto podľa názoru dovolacieho súdu nie je pre rozhodnutie o prípustnosti a dôvodnosti žaloby na obnovu konania z dôvodu ust. § 397 písm. d/ C. s. p. podstatná (bod 40.), dovolací súd nad rámec merita sporu poukazuje na záver nálezu ústavného súdu zo 16. júna 2021, č. k. II. ÚS 94/2021-124, podľa ktorého náprava porušených práv prichádza do úvahy len povolením obnovy konania pred okresným súdom (za splnenia zákonných predpokladov jej povolenia), ktorý by vec opätovne prejednal, pričom v konaní po povolení obnovy by okresný súd (v dôsledku rozsudku ESLP) nebol viazaný právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveným v skoršom kasačnom rozhodnutí, tzn. rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu (hoc vyslovený ako obiter dictum), konajúce súdy nebudú po zrušení dovolaní napadnutých rozhodnutí viazané právnym názorom najvyššieho súdu vyslovenom v kasačnom uznesení z 12. mája 2010, sp. zn. 5MOBdo/4/2009.

48. Záverom považuje dovolací súd za potrebné vyjadriť sa k otázke aktívnej vecnej legitímácie dovolateľa a k otázke späťvzatia návrhu na zmenu účastníka. V prvom rade dovolací súd odkazuje na záver nálezu ústavného súdu zo 16. júna 2021, č. k. II. ÚS 94/2021-124, podľa ktorého sťažovateľ správne identifikoval pochybenie najvyššieho súdu, spočívajúce v zámene inštitútu vecnej legitímácie sporovej strany a procesnej legitímácie na podanie dovolania, v dôsledku čoho došlo nesprávne k odmietnutiu dovolania ako podaného neoprávnenou osobou [§ 447 písm. b/ C. s. p.] (bod 23. odôvodnenia napadnutého uznesenia). Aplikácia predmetného ustanovenia prichádza do úvahy vtedy, ak dovolanie podá osoba, ktorú nemožno považovať za osobu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané. Za takú možno predovšetkým považovať osobu, ktorá nebola stranou sporu v odvolacom konaní, nie však osobu, ktorá stranou sporu bola a v neprospech ktorej bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané, bez ohľadu na to, či pred podaním dovolania alebo (dokonca) v priebehu dovolacieho konania táto osoba stratila vecnú legitímáciu na ďalšie vedenie sporu. V konaní je preto nesporné, že dovolanie bolo podané procesne legitimovanou osobou.

49. Skutočnosť, že po podaní dovolania došlo k indosácii zmenky, a tým aj k prevodu hmotných práv v priebehu dovolacieho konania, síce oprávňuje záver o strate aktívnej vecnej legitímácie dovolateľa v priebehu dovolacieho konania, avšak vzhľadom na ďalší vývoj sporu (dovolacieho konania) je tento záver viac neaktuálny. Žalobca (v tom čase DRAFT - OVA, a.s.) návrhom na zmenu subjektu v spore z 26. októbra 2018 (bod 14.) dôvodiac, že po začatí dovolacieho konania zmenka bola indosovaná nepretržitým radom indosamentov až na spoločnosť HEARSAY, a. s., navrhol zmenu žalobcu (§ 80 C. s. p.), s ktorým návrhom správca úpadcu DRAFT - OVA, a.s. (vyhlásením konkurzu na majetok dovolateľa došlo ex lege k procesnému nástupníctvu a sporovou stranou sa namiesto pôvodného dovolateľa stal správca konkurznej podstaty dovolateľa) nesúhlasil (č. l. 813, bod 17.), keď predmetná zmenka bola zapísaná do súpisu majetkovej podstaty úpadcu DRAFT - OVA, a.s. (č. l. 850 - 855). Následne dovolateľ (správca) podaním z 18. februára 2022 (bod 26.), doručeným najvyššiemu súdu totožného dňa, vzal návrh na zmenu žalobcu späť, čo rovnako odôvodnil tým, že predmetná zmenka bola zapísaná do súpisu majetkovej podstaty úpadcu DRAFT - OVA, a.s. Napokon, podaním z 5. augusta 2022, doručeným najvyššiemu súdu 19. septembra 2022 (bod 30.), dovolateľ (správca) oznámil, že došlo k uzatvoreniu dohody o urovnaní medzi správcou (dovolateľom) a spoločnosťou OB SERVIS s.r.o., ktorá bola schválená Krajským súdom v Ostrave, ktorej výsledkom je, že zmenka je jednak zapísaná v majetkovej podstate úpadcu (DRAFT - OVA, a.s.), a táto aj je jej výlučným vlastníkom bez toho, aby bolo toto vlastnícke právo akokoľvek spochybnené; tzn. dovolateľ má zmenku vo fyzickej držbe. Aktívna vecná legitímácia dovolateľa, ako nesporného držiteľa predmetnej zmenky, je teda daná, čím sú vylúčené hypotetické úvahy žalovaného (body 25. 29. a 31.), a z ktorého dôvodu sú na spor viac neaplikovateľné závery nálezu ústavného súdu zo 16. júna 2021, č. k. II. ÚS 94/2021-124 v jeho bodoch 27. a 28.

50. Čo sa týka samotnému návrhu na zmenu žalobcu a jeho následné späťvzatie, najvyšší súd o týchto návrhoch osobitne nerozhodoval, keď mal za to, že vydanie osobitného rozhodnutia o nepripustení zmeny žalobcu, v nadväznosti na jeho späťvzatie, by bolo nadbytočné. Dôvody, ako sa najvyšší súd s

uvedenými podaniami vysporiadal, sú uvedené v bode 49.

51. Nad rámec uvedeného dovolací súd dodáva, že vzhľadom na skonštatovanú prípustnosť dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a s ohľadom na vyššie vyslovené právne závery dovolacieho súdu, sa dovolací súd dovolacími dôvodmi, ktoré by bolo možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (bod 12. - nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu a jeho zmätočnosť), z dôvodov hospodárnosti nezaoberal, keď osobitné posúdenie týchto dôvodov by bolo v kontexte vyššie uvedených záverov (body 40. - 47.) nadbytočné.

52. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzavrel, že pokiaľ odvolací súd mal za to, že žaloba nie je dôvodná z dôvodu absencie splnenia podmienok obnovy konania podľa § 397 písm. d/ C. s. p., a z toho dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti potvrdil ako vecne správny, vec nesprávne právne posúdil, a preto dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p. v dovolaní napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvody, pre ktoré bolo potrebné zrušiť rozsudok odvolacieho súdu identifikoval dovolací súd aj pri rozhodnutí súdu prvej inštancie a aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 C. s. p.). V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že v predmetnom konaní posudzoval výlučne podmienky prípustnosti obnovy konania bez toho, aby prejedlikoval vec samu.

53. Dovolací súd napokon zrušil aj obsahovo nadväzujúce uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 15. novembra 2019, č. k. 23Cb/355/2015-883 o povinnosti žalobcu nahradiť trovy konania, keďže v tomto prípade nebol viazaný rozsahom dovolania (§ 439 písm. a/ C. s. p.) a keďže rozhodovanie o trovách konania je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Zrušením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, tak uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania stratilo svoj podklad.

54. V ďalšom konaní sú súdy viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.). Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, opätovne posúdi splnenie podmienok obnovy konania podľa § 397 písm. d/ C. s. p. a rozhodne o žalobe na obnovu konania. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 451 ods. 2 k § 393 ods. 2 in fine C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.